

**ingmar
bergman
hodina
vlků**

Ingenius

V překladu
Zbyňka Černíka

**ingmar
bergman**

hodina vlků

5

obsah

12

hodina vlků

22

hanba

32

náruživost

42

ze života loutek

52

doslov

hodina vlků

Hodina vlků je hodina mezi nocí a svítáním. Je to hodina, kdy umírá většina lidí, kdy spíme nejhlubším spánkem a kdy zlé sny jsou nejskutečnější. Je to hodina, kdy nespavce pronásleduje nejtěžší úzkost a kdy přízraky a démoni jsou nejmocnější.

Hodina vlků je také hodina, kdy se rodí většina dětí.

prolog

(1)

Alma podá návštěvníkovi šálek kávy, po stole k němu přisune cukřenku a ztěžka a unaveně se posadí. Chvilku si prohlíží svoje ruce, pak vzhledne a upře na návštěvníka pohled. Zavrtí hlavou.

ALMA: Ne, nevrátím se. Proč bych to dělala? Žili jsme spolu v tomhle domě skoro sedm let. V zimě se můžu přestěhovat na pevninu a pracovat v obchodě. Dělala jsem to tak už dřív, když jsme nevycházeli s penězi. (Zničehonic se usměje.) Nevím nic víc než to, co jsem vám už pověděla. A deník jste přece dostal. (Posunek k návštěvníkovi.) Doktor říká, že se dítě narodí za měsíc. Na prohlídce jsem byla v květnu, než jsme naposled jeli sem. Vzpomínám si, že jsme sem jeli v pátek, poněvadž jsem paní Broströmové pomáhala v obchodě dávat zboží do regálů – to chodí vždycky v pátek. Pak jsme se sbalili a vyrazili na cestu. Bylo to dost pozdě večer, někdy kolem desáté, ale ještě bylo světlo. Říkali jsme si, že tu zůstaneme do srpna. Obvykle jsme úplně sami – Johan se nikdy nechtěl s nikým stýkat, trochu se bál... Líbilo se mu, že jsem taková zamlklá. Líbilo se mu, že... (Mlčky sklopí pohled, po chvíli pokračuje.)

(Odteď doprovázejí repliky ad libitum filmové záběry.)

Na ostrov jsme dorazili kolem třetí ráno. Zrovna vyšlo slunce. Z kůlny na břehu jsme vytáhli trakař. Ujal se nás Broström a pomohl nám vytáhnout zavazadla na kopec. (Odmlčí se.) Když jsme dorazili k domu, potěšila nás rozkvetlá jablň. (Chvilku mlčí.) Potom jsme na záhoně pod oknem kuchyně objevili nějaké stopy. Johan se trochu rozzlobil, ale pak jsme na to už nemysleli, dokud... (Odmlčí se.) Všechno bylo celkem v pořádku a byli jsme rádi, že jsme zase doma. Johan byl možná trochu neklidný, to byl vždycky, když mu nešla práce od ruky. A v poslední

době mu opravdu od ruky moc nešla. Hrozně špatně spal. A měl strach. Jako by se bál tmy. V posledních letech se to dost zhoršilo. (Odmlčí se a zamyslí.) Žili jsme velmi pravidelným způsobem života. Vstávali jsme brzy ráno. Já jsem vždycky udělala snídani. Johan pak odešel za svou prací, já jsem uklidila, připravila oběd a donesla mu ho.

první dějství

(2)

Johan a Alma na příkrém skalnatém břehu. Je kolem poledne, pálí slunce.

JOHAN: Vidíš? Tamhle u břehu je něco žlutého. Šel jsem si to tam prohlédnout, ale zmizelo to. Jenže odsud to vypadá žlutě. Už se s tím žlutým flekem trápím několik hodin. Almo, vidíš něco žlutého? Ne. Ale bez té žluté, bez té žluté skvrny ztrácí celé plátno smysl. Nemůžu to tam dostat. Pravděpodobně je to tím, že všechno je od začátku špatně, špatně jsem si to celé rozvrhl. Samotnému mi připadá, že se něco zvrtno. Včera si to sem přištěrádovala koza a civěla, jak pracuju. Tvářila se tak posměšně, že jsem na několik hodin ztratil chuť do práce.

Později odpoledne u domu. Pořád ještě silně, téměř sžíravě pálí slunce.

JOHAN: Tahle stará chalupa člověka hrozně uklidňuje. Myslíš, že ne? Sedět tu takhle opřený zády o stěnu a přes košili cítit teplo. Skoro jako bych se opíral o velkou mírumilovnou bytost. O jakousi bahnici, Almo. Večer co večer zalézáme té bahnici do břicha. Chtěl bych někdy angreš-tový krém. Mohla bys ho udělat? Almo, drahoušku, ty jsi vážně báječná. To teda jsi. Ukaž se mi. Neběhej pořád ven a zase dovnitř. Proboha, ty ale vypadáš servilně. Čemu se směješ? (Popadne ji a sevře v náručí. Alma klade slabý

odpor, ale téměř ihned se zklidní a udělá si pohodlí.) Já vím, mám tě malovat. Nakreslím tvůj krk, ramena a záda. Sedni si tamhle. Není ti zima? Já to věděl. Vidíš tamhle tu černou zeď nad mořem? Ne, nenarovnávej se. Sed jako obvykle. Vyčesej si prosím tě vlasy, abych ti pořádně viděl krk. Tak. Počkat, kde mám brejle? Zase se mi rozbila jedna nožička. Brzy se mi úplně rozpadnou. Sed klidně. Kdybych tě den po dni trpělivě maloval...

(3)

V chalupě. Je už pozdě večer. Za okny letní světlo. Johan si vyndal blok plný kreseb.

JOHAN: Kolik je hodin? Čtvrt na čtyři? Neusni mi tu, zlato! Právě v tuhle dobu... (Alma zívá.) Podívej se, tohle jsem ještě nikomu neukázal. Namaloval jsem je. Pojď se podívat. Tohle je nejobyklejší postava. Je skoro neškodná. Nejspíš homosexuál. Pak tu mám starou dámu, tu, co vyhrožuje, že si sundá klobouk. Víš, co se v tom případě stane? S kloboukem si sundá i tvář, rozumíš. Tady vidíš toho nejhoršího. Říkám mu ptačí muž. Nevím, jestli má opravdický zobák, nebo jen masku. Je pozoruhodně hbitý a prý je to příbuzný Papagena z Kouzelné flétny. Ostatní: masožravci, blanokřídlí. Učitel s ukazovátkem v kalhotách a všechny ty klábosící ženské, tvrdé jako ocel.

Johan se odmlčí, sedí bez hnutí a zírá z okna do nočního světla.

Almě je trochu zima, ale neodvážá se pohnout ani promluvit.

JOHAN: Musíš zůstat ještě chvíli vzhůru. Zhruba za hodinu se rozední a já budu moct usnout. Minuta je vlastně obrovský časový úsek. Počkej, teď začíná, deset vteřin, tyhle vteřiny, vidíš, jak dlouho trvají?, minuta ještě neskončila. Teď konečně. Už je pryč.

ALMA: Už dlouho přemýšlím o jedné věci. Posloucháš mě? Jde o tohle: Jsme spolu už sedm let. Ne, o tom jsem nechtěla mluvit. Už vím. Není to tak, že staří lidé, kteří prožili celý život spolu, se začínou podobat jeden druhému? Nakonec toho mají tolik společného, že jejich myšlenky, ale i jejich tváře vypadají stejně. Čím myslíš, že to je? Kéž bychom natolik zestárli, že bychom oba mysleli myšlenky toho druhého a měli seschlé, scvrklé a naprosto identické tváře. Co ty na to? Ty spíš?

(4)

Druhý den ráno. Když se Alma probudí, je Johan už pryč. Alma vstane a jde se na kopec umýt. Stojí tam stará paní v červených šatech a velkém klobouku, který ji zpola zakrývá obličej. Opírá se o hůl.

STARÁ PANÍ: Netvařte se tak vyděšeně, holčičko. Já nekoušu. Vezměte mě za ruku. Vezměte mě hned za ruku. No konečně. Znáte mou ruku? Prsty, žíly pod kůží? Pořád ještě se mě bojíte? No jo, v mém věku má člověk trošku studené ruce. Každopádně je mi dvě stě šestnáct let. Co to povídám, chtěla jsem říct sedmdesát šest. Ale teď půjdu dál. Co jsem to chtěla říct? Jo, už si vzpomínám! V jeho černé tašce přes rameno, která stojí pod postelí, je blok s kresbami, které jsme viděly v noci. Chce je roztrhat. Řekněte mu, ať to nedělá. *Nebylo by to dobré.* A ještě jedna věc. V té tašce si taky schovává deník. Přečtěte si ho. Ale neprozrazujte mu, že jsem vám to řekla já. Nedůvěřuje nám. To je jeho velká chyba. No. Nezapomeňte, co jsem vám řekla. Ne, nechodte se mnou. Bude to moc namáhavé. Pro mě.

(5)

Dům.

Alma vyhledá Johanův deník a dá se do čtení. *Deník začíná náhle ve středu 22. července.*

Zrovna jsem byl nemocný. Nijak zvlášť, ale přesto to bylo nepříjemné. Nicméně teď už jsem zase na nohou (i když se mi podlamují). Ráno jsem se jako obvykle vydal ke staré navigační značce u Kallängenu.

Několik hodin jsem pracoval zcela nerušeně, když se na břehu objevil nějaký člověk. Namířil si to ke mně, a když ke mně dorazil, zdvořile pozdravil.

VON MERKENS: Promiňte, že ruším, ale už několik dní zvažuju nejvhodnější způsob, jak se k vám přiblížit. Nakonec mi přišlo nejslušnější jít rovnou k věci. Především chci zdůraznit, že patřím k vašim obdivovatelům. Možná si netroufám říct: k vašim nejzapálenějším obdivovatelům. Jmenuju se von Merkens. Baron von Merkens. Jak asi víte, právě mně patří tenhle ostrov. Bydlím ve starém zámku na severní straně. Rozumíte, vidíte? Výborně. Neměli byste s vaší paní chuť k nám někdy přijít na prostou večeři? Můžete si sám určit kdy. Ujišťuju vás, že to bude velmi prostinké. Ale můžu vám nabídnout dobré víno. A jsme proslavení našimi lososy. Vidíte?

Poděkoval jsem za baronovo vlídné pozvání.

Nadzvedl klobouk a vzdálil se stejnou cestou, kterou přišel.

(6)

Dům.

Alma listuje v deníku a pokračuje v četbě:

Čtvrtek 27. července. Horký zamžený den.

Vzhlédl jsem od práce. Naproti mně seděla nezvykle krásná plavovlasá žena.

Chvíli se na mě dívala a pak si začala rozepínat živůtek a obnažila si levý prs.

VERONIKA: Vidíš tenhle cucflek? Musíš dávat pozor, miláčku. Nebo to skončí katastrofou. Už si nepamatuješ?! Šla jsem v zelených brokátových šatech na večírek. A potom mi dalo hroznou práci vyčesat si zase vlasy. A zapomněla jsem si tu rukavice.

JOHAN: Rukavice. Počkej chvílku. Dal jsem si je do kapsy kabátu. Asi tam ještě budou.

VERONIKA: Dostala jsem dopis, musím ti ho ukázat. Poslali ho včera. „Vy nás nevidíte, ale my vás vidíme. Může se stát na nejhanebnější věc. Sny můžou vyjít najevo, konec se blíží. Prameny vyschnou a vaše bílá stehna budou smáčet jiné tekutiny. Tak je to rozhodnuto.“ Když jsem to četla, udělalo se mi skoro nanic. – Máš tak horké ruce. Nemáš horečku? Vždycky když se s tebou mám sejít, jsem hrozně rozrušená. Chápeš to? Chodím celé odpoledne jako ve snách a všechny povinnosti začnou být neskutečné a nesmyslné. Buď od té dobroty a pomoz mi se zipem. Vždycky se mi zadrhne.

Nenasytně a netrpělivě jsme se pomilovali. Pak jsme mlčky, ve vzdálených myšlenkách, leželi vedle sebe. Na chvílku jsem si zdříml.

(7)

Když jsem se probudil, byla ta tam. Oblékl jsem se a vydal se domů. Pěšina vede nízkým křovinatým lesem, který žije z písku a krčí se před mořskými větry. Stromy nedosahují ani výšky člověka, jsou to zakrslé chudinky. Před očima mi jiskřilo odpolední slunce a od moře se ozývalo dunění. Nad svými hnízdy se s křikem potáceli mořští ptáci. Obrátil jsem se a zjistil, že za mnou někdo jde. Byl to vysoký hubeňour ve vybledlém staromódním trenčkotu. Zastavil jsem se, aby mě mohl předejít. Ale on se taky zastavil, přímo proti mně.

HEERBRAND: To je ale víchr! Ale je to hezké, vidíte? Pro malíře to musí být vysněné místo. Vy tu přece žijete už